BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering

REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

Arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale

02/05/2024 - BESLUIT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING TOT BESCHERMING DOOR UITBREIDING ALS MONUMENT VAN HET WESTELIJKE DEEL VAN DE VOORMALIGE TUIN VAN HET HOTEL DANCKAERT GELEGEN MEYERBEERSTRAAT 35 TE VORST

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

Gelet op het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening (BWRO), artikelen 226 en 228;

Gelet op het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 7 juli 2016 tot bescherming als monument van de totaliteit van het hotel Danckaert, zijn garage en een gedeelte van zijn oorspronkelijke tuin gelegen Meyerbeerstraat 29-33 te Vorst;

Gelet op het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 20 juli 2022 tot instelling van de procedure tot bescherming door uitbreiding als monument van het westelijke deel van de voormalige tuin van het hotel Danckaert gelegen Meyerbeerstraat 35 te Vorst;

Gelet op de kennisgeving van het voornoemde besluit aan de eigenaar van het goed op 1 september 2022;

Gelet op de kennisgeving, op 15 september 2022, van het voornoemde besluit aan de vzw Comité Meunier, die de aanvraag tot uitbreiding van de bescherming heeft voorgelegd;

Gelet op de kennisgeving van datzelfde besluit aan het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Vorst op 1 september 2022;

Gelet op het gunstige advies van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Vorst, uitgebracht tijdens zijn zitting van 6 oktober 2022 en op 11 oktober 2022 ontvangen door het bestuur bevoegd voor Monumenten en Landschappen, binnen de termijn voorgeschreven in artikel 225 § 1 van het BWRO;

02/05/2024 - ARRÊTÉ DU GOUVERNEMENT DE LA RÉGION DE BRUXELLES-CAPITALE CLASSANT PAR EXTENSION COMME MONUMENT LA PARTIE OUEST DE L'ANCIEN JARDIN DE L'HÔTEL DANCKAERT SIS RUE MEYERBEER 35 A FOREST

Le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Vu le Code bruxellois de l'Aménagement du Territoire (CoBAT), articles 226 et 228 ;

Vu l'Arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 7 juillet 2016 classant comme monument la totalité de l'hôtel Danckaert et de son garage, ainsi qu'une partie de son jardin d'origine, sis rue Meyerbeer 29-33 à Forest;

Vu l'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 20 juillet 2022 entamant la procédure de classement par extension comme monument de la partie ouest de l'ancien jardin de l'hôtel Danckaert sis rue Meyerbeer 35 à Forest ;

Vu la notification de l'arrêté précité au propriétaire du bien le 1er septembre 2022 ;

Vu la notification, le 15 septembre 2022, de l'arrêté précité à l'asbl Comité Meunier, ayant soumis la demande d'extension de classement ;

Vu la notification de ce même arrêté au Collège des Bourgmestre et Échevins de la commune de Forest le 1er septembre 2022 ;

Vu l'avis favorable du Collège des Bourgmestre et Échevins de la commune de Forest, émis en sa séance du 6 octobre 2022 et reçu par l'administration en charge des Monuments et Sites le 11 octobre 2022, dans le délai prévu par l'article 225 § 1er du CoBAT ;

CHANCELLERIE KANSELARIJ

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen (KCML), uitgebracht tijdens haar zitting van 19 april 2023, binnen de termijn voorgeschreven in artikel 225, § 2, van het BWRO;

Vu l'avis de la Commission royale des Monuments et des Sites (CRMS) émis en séance du 19 avril 2023 dans le délai prévu par l'article 225 § 2 du CoBAT ;

Overwegende dat de eigenaar in een brief van 14 oktober 2022 zijn opmerkingen te kennen heeft gegeven en dat die als volgt kunnen worden samengevat:

Considérant que dans un courrier daté du 14 octobre 2022, le propriétaire a fait connaître ses observations et que celles-ci peuvent être résumées de la manière suivante :

- in haar besluit van 7 juli 2016 heeft de regering enkel het oostelijke deel van de tuin in aanmerking genomen en beschermd, aangezien de oorspronkelijke tuin in tweeën is opgesplitst.

- dans son arrêté du 07 juillet 2016, le Gouvernement n'a pris en considération et protégé que la partie est du jardin, le jardin d'origine ayant été scindé en deux ;

- de redenen die in het besluit van 20 juli 2022 worden aangehaald, vormen geen concrete of onderbouwende elementen die van dien aard zijn om de bescherming naar het westelijke deel van de tuin uit te breiden;

- les motifs invoqués dans l'arrêté du 20 juillet 2022 ne sont pas des éléments concrets ou étayés de nature à justifier l'extension de la protection à la partie ouest du jardin car :

A. De tuin beschikt niet meer over de samenhang van de oorspronkelijke compositie:

A. Le jardin ne présente plus la cohérence de la composition d'origine :

°de afbakening waartoe in 2016 werd besloten bestaat uit de verlenging van de mandelige gevel van het voormalige hotel Danckaert. De omheining was er al in 2015 toen de beschermingsprocedure werd ingesteld, de regering moest er dus rekening mee houden en elk deel in beschouwing nemen;

°la délimitation arrêtée en 2016 constitue le prolongement de la façade mitoyenne de l'ancien hôtel Danckaert. La palissade existait en 2015 lors de l'ouverture de la procédure de classement et le Gouvernement devait dès lors en tenir compte et considérer chaque partie ;

°het westelijke deel van de tuin kan niet worden waargenomen vanaf de villa; de opsplitsing in twee percelen heeft de leesbaarheid van de tuin in zijn geheel verstoord, bovendien is dit een afzonderlijk deel dat volledig autonoom is. De recente beplanting versterkt het "losstaande" karakter van dit deel van de tuin, waardoor dat deel van de tuin van minder belang is in zijn relatie tot de opmerkelijke villa;

°la partie ouest du jardin n'est pas perçue depuis la villa ; la séparation des deux parcelles a perturbé la lisibilité du jardin dans son entièreté, et cette partie est isolée, fonctionnant de manière autonome. Des plantations récentes renforcent le caractère « indépendant » de cette partie du jardin qui revêt dès lors un intérêt moindre dans sa relation avec la villa remarquable ;

°noch de vzw Comité Meunier (in haar beschermingsaanvraag) noch de KCML draagt tegenover de beslissing van de regering van 21 juli 2016 nieuwe elementen aan betreffende de samenhang van de tuin;

°ni l'asbl Comité Meunier (dans sa demande de classement), ni la CRMS n'apportent des éléments nouveaux concernant la cohérence du jardin par rapport à la décision du Gouvernement du 21 juillet 2016 ;

°het weghalen van de omheining zou niet opnieuw voor samenhang zorgen, aangezien de beplanting eveneens zorgt voor een scheiding, die bijdraagt tot het intieme karakter van de tuin. Elk deel heeft zijn eigen waarde, los van het andere deel en beschikt eveneens over zijn eigen samenhang;

°enlever la palissade ne permettrait pas de retrouver une cohérence puisque la végétation forme également une séparation qui contribue à l'intimité du jardin. Chaque partie présente un intérêt distinct l'un de l'autre et présentant sa propre cohérence ;

CHANCELLERIE KANSELARIJ

B. Het ontwerp van het tracé van de tuin op basis van de gulden rechthoek (ofwel een inrichting in overeenstemming met de reeks van Fibonacci), wat een nieuw element is dat de KCML in haar advies van 14 november 2021 aandraagt, is niet aanwezig in de bestaande toestand en is slechts een veronderstelling die niet wordt onderbouwd door enig document; het gebruik van de gulden rechthoek wordt in geen enkel referentiewerk vermeld dat wordt aangewend voor het onderwijzen van de tuinaanleg en de compositie van parken en tuin van die tijd;

C. De toeschrijving van de tuin aan architect J.-B. Dewin is een veronderstelling die niet wordt onderbouwd door enig document;

D. De tuin is geen "natuurlijke" wilde of spontane tuin, vertoont geen kenmerken die het mogelijk maken de tuin aan de school van *Le Nouveau Jardin Pittoresque* toe te schrijven;

E. De regering heeft, in haar beslissing in 2016, geen gewag gemaakt van de urgentie om de typische tuin uit het interbellum in stand te houden;

Overwegende dat als volgt op de opmerkingen van de eigenaar kan worden geantwoord:

A. De oorspronkelijke samenhang van de tuin wordt in stand gehouden met name door de wandelpaden die intact zijn gebleven, ondanks de perceelsgewijze veranderingen, en die niet stoppen aan de omheining die het oostelijke van het westelijke deel scheidt. Beide delen vormen dus een geheel en de tuin vertoont een algemene samenhang (dat wordt met name bevestigd door luchtfoto's van HemelsBrussel, die de evolutie van de tuin tussen 1930 en vandaag documenteren);

B. De metingen tonen het mathematische principe van het ontwerp van de tuin (de rechthoek en de tracés) volgens de gulden snede, zelfs al zijn niet alle tracés erin terug te vinden. Hoewel de gulden snede niet specifiek van toepassing is op tuinarchitectuur, is het toch een absolute esthetische waarde die dient te worden in stand gehouden en opgewaardeerd door een vrijwaringsmaatregel;

C. Er bestaat inderdaad geen plan waarmee de tuin aan J.-B. Dewin kan worden toegeschreven. Het is een veronderstelling die als dusdanig wordt uiteengezet in het besluit tot instelling van de beschermingsprocedure, want hij heeft

B. La conception du tracé du jardin selon le rectangle d'or (soit un aménagement selon la théorie de Fibonacci), élément nouveau apporté par la CRMS dans son avis du 14 novembre 2021, n'est qu'une hypothèse et le recours à ce motif n'est étayé par aucun document et non présent en situation existante ; le recours au rectangle d'or n'est mentionné dans aucun des ouvrages de référence utilisés dans l'enseignement horticole et de composition de parcs et jardins à l'époque ;

C. L'attribution du jardin à l'architecte J.-B. Dewin est une hypothèse qui n'est attestée par aucun document ;

D. Le jardin, qui n'est pas un jardin « naturel » sauvage ou spontané, ne présente pas de caractéristiques permettant de l'attribuer à l'école du Nouveau Jardin Pittoresque ;

E. L'urgence de préserver ce jardin typique de la période de l'entre-deux-guerres n'a pas été soulevée par le Gouvernement lors de sa décision en 2016 ;

Considérant que les remarques du propriétaires peuvent être rencontrées comme suit :

A. La cohérence d'origine du jardin est préservée notamment par les sentiers de promenade restés intacts malgré les modifications du parcellaire et qui ne s'interrompent pas à la palissade délimitant les parties est et ouest ; ces dernières forment donc un tout et le jardin présente une cohérence globale (ce que confirment notamment les photos aériennes de Bruciel qui documentent l'évolution du jardin entre 1930 et aujourd'hui) ;

B. Le relevé de mesures atteste mathématiquement du principe de la conception du jardin (le rectangle et ses tracés) selon le nombre d'or, même si l'entièreté des tracés ne s'y trouvent pas. Par ailleurs, si l'utilisation du nombre d'or ne s'applique pas spécifiquement à l'art des jardins, il n'en reste pas moins une valeur esthétique absolue qu'il y lieu de préserver et mettre en valeur par une mesure de protection ;

C. Il n'existe effectivement pas de plan attestant de la paternité du jardin à J-B Dewin. C'est une hypothèse qui a été présentée comme telle dans l'arrêté d'entame, car il a dessiné certains jardins accompagnant ses œuvres, comme celui de

CONSEIL DE LA RÉGION BRUXELLES-CAPITALE
CHANCELLERIE
KANSELARIJ
BRUSSELS GEWESTELIJKE REGERING

verschillende tuinen bij zijn architectuur ontworpen, zoals het geval was voor de *Ecole belge des Infirmières diplômées* (1913), gelegen op de hoek van de Edith Cavellestraat en de Marie Depagestraat in Ukkel. Het is dus niet uitgesloten dat hij de tuin van de villa Danckaert heeft getekend;

D. De school van *Le Nouveau Jardin Pittoresque* is een stroming in de tuinarchitectuur die in België werd uitgedragen door de *Association du Le Nouveau Jardin Pittoresque (NJP)* en het gelijknamige tijdschrift, dat in 1913 met de steun van de landschapsarchitecten Jules Buyssens (1872-1958) en Louis Van Swaelmen (1883-1929) wordt opgericht. Die school haalt haar inspiratie bij de Angelsaksische *Wild Garden* en de Arts-and-Craftsbeweging in de tuinarchitectuur, die op het einde van de 19e eeuw in Engeland wordt ontwikkeld. Aanvankelijk, voor de Eerste Wereldoorlog, leunen de tuinen die worden ontworpen volgens de beginselen van de NJP wegens hun hoofdzakelijk onregelmatige stijl eerder aan bij de esthetische continuïteit van de Engelse landschapstuinen en pittoreske tuinen, die wordt aangepast en gemoderniseerd om de aanblik van de wilde natuur nog getrouwer weer te geven. Niettemin worden in de tuinen, ondanks het voornamelijk onregelmatige karakter, ook elementen van de regelmatige stijl gebruikt (zoals rozentuin, tuintje met kleine niveauverschillen, geometrische bloemperken), en dit bij voorkeur in de directe nabijheid van de woning.
Daarna, in het interbellum, evolueert het model van de moderne tuin dat door Buyssens wordt gepromoot naar een gemengde, meer geometrische stijl, waarbij onregelmatige en pittoreske elementen worden gemengd. Dat is het geval van de villa Danckaert, die zowel regelmatige (rozentuin) als onregelmatige (meanderende wandelpaden) elementen door elkaar gebruikt.

E. De tuinen van het interbellum zijn kwetsbaar en bedreigd erfgoed, want een aantal ingrepen zijn vrijgesteld van het verkrijgen van een stedenbouwkundige vergunning, waardoor ze zouden kunnen worden aangetast, bijvoorbeeld door het tracé van wandelpaden te verwijderden of de struiken weg te halen die tot de oorspronkelijke compositie van de tuin behoren.

Overwegende dat de regering in haar besluit van 7 juli 2016 niet vermeldt dat het oorspronkelijke westelijke deel van het

l'école belge des Infirmières diplômées (1913) située à l'angle des rues Edith Cavell et Marie Depage à Uccle. Il n'est donc pas exclu qu'il ait dessiné celui de la villa Danckaert ;

D. L'école du nouveau jardin pittoresque est un courant d'art des jardins promu en Belgique par l'Association du Nouveau Jardin Pittoresque (N.J.P.) et sa revue éponyme, fondée en 1913 avec le concours des architectes-paysagistes Jules Buyssens (1872-1958) et Louis Van der Swaelmen (1883-1929). Elle est inspirée par concept anglo-saxon du *Wild Garden* et la mouvance des jardins *Arts & Crafts* développée en Angleterre à la fin du XIXe siècle. Dans un premier temps, avant la Grande Guerre, les jardins conçus selon les principes du N.J.P. s'inscrivent de façon plus marquée, en raison de leur style majoritairement irrégulier, dans la continuité esthétique des jardins paysagers et pittoresques anglais, adaptée et modernisée en vue d'évoquer encore plus fidèlement l'aspect de la nature sauvage. Néanmoins, malgré ce caractère irrégulier dominant, des aménagements empruntés au style régulier - roseraie, jardinet avec petites terrasses, parterres géométriques… - sont également intégrés au sein des jardins, préférentiellement à proximité immédiate de l'habitation ;
Par la suite, au cours de l'entre-deux-guerres, le modèle de jardin moderne promu par Buyssens évolue vers un style mixte plus géométrique, mêlant des éléments réguliers et pittoresques, ce qui est le cas du jardin de la villa Danckaert puisqu'il mêle des éléments réguliers (comme la roseraie) et irréguliers (boucles de promenades) ;

E. Les jardins de l'entre-deux guerre sont un patrimoine fragile et menacé car certaines interventions sont dispensées de permis d'urbanisme et pourraient porter atteinte à leur intégrité, comme la suppression du tracé des sentiers de promenade ou l'enlèvement d'arbustes participant à la composition d'origine du jardin.

Considérant que dans son arrêté du 07 juillet 2016, le Gouvernement ne relève pas que la partie ouest du jardin originel de l'ancienne

CHANCELLERIE KANSELARIJ

voormalige eigendom Danckaert geen erfgoedwaarde heeft;

Overwegende dat, in het kader van een diepgaande studie door de water- en bosingenieur J.-Ch. Naets (lid van de KGSO en Abex) en in een verslag van 27/07/2016 dat aan de beschermingsaanvraag werd toegevoegd, nieuwe elementen werden uiteengezet die de erfgoedwaarde van de oorspronkelijke tuin in zijn geheel onderbouwen;

Overwegende dat de conclusies van de erfgoedstudie van de tuin een beter inzicht hebben gegeven in zijn compositie, het mogelijk hebben gemaakt zijn opmerkelijke karakter uit te lichten en bijgevolg zijn bijzonder opmerkelijke waarde te bevestigen en te verduidelijken;

Overwegende dat die erfgoedwaarde niet was vastgesteld/bepaald tijdens de beschermingsprocedure die heeft geleid tot het besluit van 7 juli 2016;

Overwegende dat die erfgoedwaarde in de bijlage I van dit besluit wordt beschreven, gecontextualiseerd, verduidelijkt en met redenen omkleed;

Overwegende dat de bescherming van het westelijke deel van de oorspronkelijke tuin het mogelijk zal maken de erfgoedwaarde te erkennen van dat deel in zijn totaliteit en als onderdeel van het hotel Danckaert en zijn oostelijke tuin, waar het historisch en esthetisch mee verbonden is.

Overwegende dat de grens tussen de twee percelen (oostelijk en westelijk) willekeurig is, aangezien het acht- en hoefijzervormige tracé van de volledige oorspronkelijke compositie, zoals beschreven in bijlage I van dit besluit, wordt onderbroken;

Overwegende dat de uitbreiding van de beschermingsmaatregel tot het westelijke deel van het oorspronkelijke voormalige park van het hotel Danckaert het mogelijk zal maken de intrinsieke erfgoedwaarde te erkennen van de volledige tuin, zoals aanvankelijk uitgedacht en uitgewerkt om het gebouw van Dewin te doen uitkomen;

propriété Danckaert ne présente pas d'intérêt patrimonial ;

Considérant que de nouveaux éléments motivant l'intérêt patrimonial du jardin originel dans son ensemble ont été développés dans le cadre d'une étude approfondie réalisée par l'ingénieur des Eaux et Forêts J.-Ch. Naets (membre de la C.E.J.A. et de l'Abex) et développés dans un rapport daté du 27.07.2016 joint à la demande de classement ;

Considérant que les conclusions de l'étude patrimoniale du jardin ont permis de mieux comprendre sa composition, d'en cerner le caractère remarquable et, en conséquence, d'en confirmer et préciser la valeur, s'avérant particulièrement remarquable ;

Considérant que cet intérêt patrimonial n'avait pas été identifié/déterminé lors de la procédure de classement ayant conduit à la prise de l'arrêté du 07 juillet 2016 ;

Considérant que cet intérêt patrimonial est décrit, contextualisé, précisé et motivé dans l'annexe I du présent arrêté ;

Considérant que la protection de la partie ouest du jardin d'origine permettra de reconnaître la valeur patrimoniale de ce dernier dans son ensemble et comme complément de l'hôtel Danckaert et son jardin est, avec lesquels il a un lien historique et esthétique ;

Considérant que la limite entre les deux parcelles (est et ouest) est arbitraire puisqu'elle interrompt le tracé en huit et en fer à cheval qui détermine la composition d'ensemble d'origine, telle que décrite en annexe I du présent arrêté ;

Considérant qu'étendre la mesure de classement à la partie ouest de l'ancien parc d'agrément d'origine de l'hôtel Danckaert permettra de reconnaître la valeur patrimoniale intrinsèque de l'ensemble du jardin tel qu'il avait été pensé et élaboré à l'origine pour accompagner et mettre en valeur l'immeuble de Dewin ;

CHANCELLERIE
KANSELARIJ

Overwegende dat het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Vorst enerzijds een gunstig advies over het voornemen tot bescherming heeft verleend en anderzijds heeft verzocht om het noordelijke en zuidelijke deel van de tuin in de bescherming op te nemen; dat dat advies als volgt kan worden samengevat:

- Het stelt vast dat het noordelijke deel (rechthoek van ongeveer 12x24 m aan de kant van de Onderlinge Bijstandstraat) en het zuidelijke deel (rechthoek van ongeveer 27x20 m aan de kant van de Onderlinge Bijstandstraat en de Meyerbeerstraat) van de voorgestelde uitbreiding van de bescherming zonder motivering uit de bescherming werden geweerd. Het heeft gevraagd om die delen van de tuin in de bescherming op te nemen, met name op grond van de aanwezigheid van bomenrijen die bijdragen tot een landschappelijk uitzicht in het noordelijke deel en omdat het wandelpad in dat noordelijke deel wordt voortgezet. Het zuidelijke deel, waar in de plaats van de oorspronkelijke tuin een woning en twee toegangen tot garages zijn gekomen, vormt de verlenging van het kadastraal perceel van het hotel Danckaert, gewijzigd in 2015.

Considérant que le collège des Bourgmestre et Echevins de la commune de Forest a d'une part, émis un avis favorable sur le projet de classement, et d'autre part, sollicité l'inclusion des parties nord et sud du jardin au classement ; que cet avis peut être résumé comme suit :

- Il constate que les parties nord (rectangle d'environ 12x24m à front de la rue de la Mutualité) et sud (rectangle d'environ 27x20m à front de la rue de la Mutualité et de la rue Meyerbeer) de l'extension de classement proposée ont été exclues de la protection, sans motivation. Il a par ailleurs sollicité l'inclusion de ces parties du jardin au classement, notamment par la présence d'alignements d'arbres contribuant à une perspective paysagère dans la partie nord, et que dans cette dernière partie se trouve la prolongation du chemin de promenade. Pour la partie sud, dont le jardin d'origine a cédé la place à une maison et deux entrées de garage, elle constitue la prolongation de la parcelle cadastrale de l'hôtel Danckaert, modifiée en 2015.

Overwegende dat de KCML in haar advies *betreurt dat de regering in haar besluit niet de totaliteit van het niet-beschermde deel van de tuin heeft opgenomen en verzoekt om een bescherming van de tuin in zijn totaliteit in overweging te nemen, zonder bepaalde delen uit te sluiten.*

Considérant que, dans son avis, la CRMS « *déplore que la totalité de la partie non classée du jardin n'ait pas été reprise par le Gouvernement dans son arrêté d'entame et l'invite à reconsidérer une protection du jardin dans sa totalité, sans en exclure des parties.* »

Overwegende dat als volgt op het advies van het college van burgemeester en schepenen van Vorst en van de KCML kunnen worden geantwoord:

- Er werd niet aangevraagd om de totaliteit van het niet-beschermde deel van de tuin te beschermen: enkel de gulden rechthoek werd beschreven, en het noordelijke en het zuidelijke deel zijn niet in die beschrijving opgenomen. Die delen komen overigens niet aan bod in het aanvraagdossier.
  De erfgoedwaarde van die delen werd niet aangetoond: het zuidelijke deel van de oorspronkelijke tuin is verdwenen, want in 1951 werd er een nieuw bouwwerk opgetrokken en

Considérant que l'avis du Collège des Bourgmestre et Echevins de la commune de Forest et de la CRMS peuvent être rencontrés comme suit :

- La totalité de la partie non classée du jardin n'a pas été demandée à la protection : seul le rectangle d'or a été décrit et les parties nord et sud ne sont pas incluses dans celui-ci. Elles n'ont par ailleurs pas été décrites dans le dossier de demande.
  Leur intérêt patrimonial n'a pas été démontré : la partie sud du jardin d'origine a disparu puisqu'une construction et de nouveaux aménagements y ont pris place en 1951, et la partie nord, bien que faisant partie de la composition

KANSELARIJ

werd het opnieuw ingericht. Hoewel het noordelijke deel tot de oorspronkelijke compositie behoort, maakt het geen deel uit van de landschapssamenstelling van de rest van de tuin. Dat dit deel uit de bescherming wordt geweerd, doet geen afbreuk aan de algemene samenhang van de beschermde tuin.

d'origine, ne participe pas à la composition paysagère du reste du jardin. Son « amputation » de l'emprise du classement ne porte pas préjudice à la cohérence d'ensemble du jardin protégé.

Op voordracht van de Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Monumenten en Landschappen;

Sur la proposition du Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale en charge des Monuments et Sites

Na beraadslaging,

Après délibération,

Besluit:

Arrête :

Artikel 1. Wordt beschermd door uitbreiding als monument het westelijke deel van de voormalige tuin van hotel Danckaert, gelegen Meyerbeerstraat 35 te Vorst, wegens zijn esthetische, wetenschappelijke en landschappelijke waarde verduidelijkt in bijlage I die integrerend deel uitmaakt van dit besluit.

Article 1er. Est classée par extension comme monument la partie ouest de l'ancien jardin de l'hôtel Danckaert, sis rue Meyerbeer 35 à Forest, en raison de son intérêt esthétique, scientifique et paysager précisé dans l'annexe I faisant partie intégrante du présent arrêté.

Het goed is bekend ten kadaster te Vorst, afdeling 3, sectie B, 163V4 (gedeelte).

Ce bien est connu au cadastre de Forest, 3e division, section B, parcelle 163V4 (partie),

De afbakening van het monument en van zijn vrijwaringszone wordt aangegeven op het plan in bijlage II bij dit besluit.

La délimitation du monument et de sa zone de protection est reprise sur le plan figurant à l'annexe II du présent arrêté

Art. 2. De vrijwaringszone met betrekking tot het monument dat in artikel 1 beschreven wordt, omvat het geheel van de percelen en de wegen, opgenomen in de perimeter die op het plan in bijlage II bij dit besluit afgebakend wordt.

Art. 2. La zone de protection relative au monument décrite dans l'article 1er comprend l'ensemble des parcelles et des voiries reprises dans le périmètre délimité sur le plan figurant à l'annexe II du présent arrêté.

Art. 3. De bijzondere behoudsvoorwaarden zijn de volgende:

Art. 3. Les conditions particulières de conservation sont les suivantes :

1 - Het normale onderhoud van de bomen is verplicht. Het normale onderhoud wordt gedefinieerd als de sanitaire opvolging van de bomen en het snoeien van de dode of beschadigde takken, of van de takken waarvan de diameter van het snijvlak bij de aanhechting niet meer dan 10 cm bedraagt.

1 - L'entretien normal des arbres est obligatoire. On définit l'entretien normal par le suivi sanitaire des arbres ainsi que la taille des branches mortes ou blessées ou dont le diamètre de la section à leur insertion ne dépasse pas 10 cm.

2 - Zijn ten strengste verboden:
- het gebruik, de opslag of de aanmaak van stoffen die schadelijk zijn voor de ontwikkeling en de groei van de aanplantingen, de fauna en de flora of voor de waterkwaliteit;

2 - Sont strictement interdits :
- l'utilisation, l'entreposage ou la fabrication de substances nocives au développement et à la croissance des plantations, de la faune et de la flore ou nuisibles à la qualité des eaux,

CHANCELLERIE KANSELARIJ

- het lozen van stoffen in de ondergrond die de zuiverheid van het water aantasten of die de samenstelling van de fauna en de flora veranderen;
- de plaatsing van reclamepanelen.

- le déversement dans le sous-sol des substances qui altéreraient la pureté des eaux ou modifieraient la composition de la faune et de la flore,
- la pose de panneaux publicitaires.

Art. 4. De Minister bevoegd voor Monumenten en Landschappen, wordt belast met de uitvoering van dit besluit.

Art. 4. Le Ministre qui a les Monuments et Sites dans ses attributions est chargé de l'exécution du présent arrêté

Brussel, 2 mei 2024

Bruxelles, le 2 mai 2024

De Minister-President van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Territoriale Ontwikkeling en stadsvernieuwing, Toerisme, de Promotie van het imago van Brussel en Biculturele Zaken van gewestelijk belang,

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale chargé du Développement territorial et de la Rénovation urbaine, du Tourisme, de la Promotion de l'Image de Bruxelles et du Biculturel d'Intérêt régional,

Rudi VERVOORT

De Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Financiën, Begroting, Openbaar Ambt, de Promotie van Meertaligheid en van het Imago van Brussel,

Le Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Finances, du Budget, de la Fonction publique, de la Promotion du Multilinguisme et de l'Image de Bruxelles,

Sven GATZ

Copie certifiée conforme
Voor eensluidend afschrift
22-05-2024
Chancellerie - Kanselarij
Hamid MHAOUCHI

ANNEXE I A L'ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE CLASSANT PAR EXTENSION COMME MONUMENT LA PARTIE OUEST DE L'ANCIEN JARDIN DE L'HÔTEL DANCKAERT SIS RUE MEYERBEER 35 A FOREST

Réf cadastrale : Forest, division 3, section B, 4e feuille, parcelle 163V4 (partie);

Description sommaire :

La propriété sise rue Meyerbeer a été conçue en 1922 par l'architecte Jean Baptiste Dewin à la demande de l'ingénieur Jean Danckaert, industriel et propriétaire d'une usine de production de machines-outils à Anderlecht. Il s'agit d'une grande propriété qui se développe rue Meyerbeer et rue de la Mutualité comprenant une maison trois façades, un jardin (roseraie) derrière un mur de clôture et un garage. Un jardin de plus de 30 ares s'étend à l'arrière et le long de la rue de la Mutualité, sur la parcelle de l'actuelle maison sise 35 rue Meyerbeer. De style éclectique, ce jardin est représentatif de son époque de conception.

Il s'agit d'un jardin ornemental simple et dégagé, composé sur base d'un tracé qui part de l'extrémité est de la roseraie en se poursuit, en intérieur d'îlot, en forme de fer à cheval, jusqu'au mur de clôture de la rue de la Mutualité. Ce chemin en fer à cheval est lui-même sous-divisé en une promenade en 8 et une extension en arc de cercle permettant un aménagement de l'extrémité de l'angle est – c'est-à-dire la plus longue vue diagonale depuis la villa, qui constitue le point focal de l'ensemble. Le tracé qui structure le jardin a été conçu à l'époque dans le but de créer un cadre cohérent à l'échelle de l'hôtel.
La lisière du jardin est bordée d'arbres à haute tige et de plantations arbustives. Cet alignement d'arbres d'essences variées (érables, tilleuls, peupliers et hêtre pourpre) probablement d'origine, constitue la toile de fond de la propriété et lui apporte une réelle intimité par rapport au cadre urbain.

Intérêts présenté par le bien selon les critères définis à l'article 206, 1° du Code bruxellois de l'Aménagement du Territoire :

Intérêt esthétique, scientifique et paysager

Le jardin de l'hôtel Danckaert constitue un témoignage de l'art des jardins d'une époque spécifique : l'école du Nouveau Jardin pittoresque. L'association du même nom, fondée en 1913 et animée par Jules Buyssens (1872-1958), défend un jardin s'inspirant de la nature sauvage. Ce mouvement se place dans la lignée du *Wild Garden* anglais et du courant *Arts and Crafts* de l'art des jardins. Le jardin de l'hôtel Danckaert comporte notamment :

- une roseraie : non apparentée aux caractères spécifiques du Nouveau Jardin pittoresque, elle apparait cependant comme élément de sa composition ;
- un jardin naturel : le jardin sert de cadre à la villa, avec la totalité de ses tracés, inchangés depuis la création du jardin. Le plan du jardin présente par ailleurs des similitudes avec celui des jardins de cette époque (parc d'Osseghem, Jardin Massart)

Il s'agit d'un exemple particulièrement remarquable de l'architecture de jardin de l'entre-deux-guerres.

Le tracé du jardin se présente comme une composition originale et très étudiée, conçue en tenant compte du nombre d'or et plus précisément du rectangle d'or, élaboré sur base des suites de Fibonacci.
Les arbres à haute tige en périphérie du jardin de l'hôtel Danckaert forment le cadre du rectangle d'or et les tracés des chemins, la spirale.

Bien que le nom du concepteur du jardin ne figure sur aucun document d'archives, il est fort probable que Jean-Baptiste Dewin lui-même en soit l'auteur, car il l'a déjà été pour d'autres jardins accompagnant des édifices dont il était l'architecte (comme l'Ecole belge des Infirmières diplômées sise à l'angle des rues Edith Cavell et Marie Depage à Uccle, démoli), et que la réalisation d'une œuvre d'art totale était en vogue à cette époque. La présence de la roseraie et du vaste jardin plantés d'essences variées (comme par exemple les *Taxus, Ligustrum, Hydrangea, Juniperus*) et d'origine contribuent aussi à ce concept d'art total, à en juger les liens étroits existants entre l'intérieur et l'extérieur de la villa, comme dans le cas des vitraux ornés de cerises et de feuillages rappelant le merisier du jardin, la roseraie est évoquée à l'intérieur de la villa par le pourtour décoratif de la cheminée de la salle-à-manger orné de roses. De plus, la composition même du jardin, avec son chemin de promenade bien dessiné n'est pas sans rappeler lui non plus le langage décoratif de Dewin, et notamment ses fleurs stylisées.

GOUVERNEMENT DE LA RÉGION BRUXELLES-CAPITALE
CHANCELLERIE
KANSELARIJ

Partiellement visible depuis la voirie, ce jardin joue un rôle paysager à l'échelle du quartier par la présence d'arbres à haute tige qui longent le mur d'enceinte de la propriété.

Vu pour être annexé à l'arrêté du 2 mai 2024,

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale chargé du Développement territorial et de la Rénovation urbaine, du Tourisme, de la Promotion de l'Image de Bruxelles et du Biculturel d'Intérêt régional

Rudi VERVOORT

Le Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Finances, du Budget, de la Fonction publique, de la Promotion du Multilinguisme et de l'Image de Bruxelles

Sven GATZ

Copie certifiée conforme
Voor eensluidend afschrift
22 -05- 2024
Chancellerie - Kanselarij
Hamid MHAOUCHI

CHANCELLERIE
KANSELARIJ

BIJLAGE I BIJ HET BESLUIT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING TOT BESCHERMING DOOR UITBREIDING ALS MONUMENT VAN HET WESTELIJKE DEEL VAN DE VOORMALIGE TUIN VAN HET HOTEL DANCKAERT GELEGEN MEYERBEERSTRAAT 35 TE VORST

Kadastrale gegevens: Vorst, afdeling 3, sectie B, 4e blad, perceel 163V4 (gedeeltelijk)

Beknopte beschrijving:

Het goed gelegen Meyerbeerstraat is een ontwerp van 1922 van architect Jean-Baptiste Dewin, op vraag van ingenieur Jean Danckaert, industrieel, eigenaar van een fabriek in Anderlecht waar machines en werkgerief gemaakt werden. Het is een groot goed dat zich uitstrekt over de Meyerbeerstraat en de Onderlinge Bijstandstraat, en bestaat uit een driegevelvilla, een (rozen)tuin achter een omheiningsmuur en een garage. Een grote tuin van meer dan 30 are strekt zich uit achter het goed en langsheen de Onderlinge Bijstandstraat, op het perceel van het huidige huis gelegen Meyerbeerstraat 35. De stijl is eclectisch. Deze tuin is representatief voor de periode waaruit hij dateert.

Het betreft een eenvoudige en ongedwongen siertuin, aangelegd op basis van een tracé dat vertrekt van de oostelijke rand van de rozentuin, en op het binnenterrein van het huizenblok in hoefijzervorm verdergaat, tot aan de omheiningsmuur aan de Onderlinge Bijstandstraat. Deze hoefijzervormige weg zelf is onderverdeeld in een wandelpad in 8-vorm en een cirkelboogvormige uitbreiding met het oog op de aanleg van de oostelijke hoek, dat het langste diagonale uitzicht vanaf de villa is, die het middelpunt van het geheel vormt. Het tracé dat de tuin structuur geeft, werd indertijd ontworpen om een samenhangend kader op maat van het hotel te creëren.
Aan de rand van de tuin staan hoogstammen en struiken. Deze bomenrij met uiteenlopende soorten (esdoorns, lindes, populieren en een rode beuk) is waarschijnlijk oorspronkelijk. Zij vormt een decor dat het goed een intiem karakter tegenover het stedelijke kader verschaft.

Waarde van het goed volgens de criteria die worden bepaald in artikel 206, 1° van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening:

Esthetische, wetenschappelijke en landschappelijke waarde

De tuin van het hotel Danckaert is een getuige van de tuinkunst in een specifieke periode, namelijk ten tijde van de school van Le Nouveau Jardin Pittoresque. De gelijknamige vereniging werd in 1913 opgericht en geleid door Jules Buyssens (1872-1958) en pleit voor een tuin die zich inspireert op de wilde natuur. Deze beweging sluit aan bij de Engelse *Wild Garden* en de *Arts-and-Craftsbeweging* in de tuinkunst. De tuin van hotel Danckaert omvat met name:

- een rozentuin: deze is niet verwant met de specifieke kenmerken van de Nouveau Jardin Pittoresque, maar vormt evenwel een element van de samenstelling van de tuin;
- een natuurlijke tuin: de tuin dient als kader voor de villa, met alle tracés, die sinds de aanleg niet zijn veranderd. Het tuinplan vertoont overigens gelijkenissen met andere tuinen uit dezelfde periode (Osseghempark, tuin Massart).

Het is een bijzonder merkwaardig gebleven voorbeeld van de architectuur van de interbellumtuin.

Het tracé van de tuin is een originele en bijzonder overdachte compositie en werd ontworpen rekening houdend met de gulden snede, meer bepaald de gulden rechthoek, uitgewerkt op basis van de reeks van Fibonacci.
De hoogstammen aan de rand van de tuin van het hotel Danckaert vormen de gulden rechthoek en de tracés van de paden, de spiraal.

Hoewel de naam van de ontwerper van de tuin nergens terug te vinden is in archiefdocumenten, is het zeer waarschijnlijk dat de tuin van de hand van Jean-Baptiste Dewin is, aangezien hij ook al andere tuinen had ontworpen bij gebouwen waarvan hij de architect was (zoals de Ecole belge des Infirmières diplômées, gelegen op de hoek van de Edith Cavellstraat en de Marie Depagestraat in Ukkel, thans afgebroken). Bovendien was de verwezenlijking van een totaalkunstwerk in die tijd in de mode. De aanwezigheid van de rozentuin en de ruime tuin met diverse en oorspronkelijke soorten flora (zoals bijvoorbeeld de *Taxus, Ligustrum, Hydrangea, Juniperus*) dragen eveneens bij aan dit concept van totaalkunst, te oordelen naar de bestaande nauwe verwijzingen tussen de binnenruimten en de buitenruimten van de villa. Ze doen de met kersen en bladeren versierde glasramen aan de zoete kers in de tuin denken. De rozentuin wordt dan

KANSELARIJ

weer in het interieur van de villa opgeroepen in de decoratieve rand van de schoorsteenmantel in de eetkamer die versierd is met rozen. Verder doet de compositie van de tuin zelf, met het duidelijk afgelijnde wandelpad, ook denken aan de decoratieve taal van Dewin, en in het bijzonder aan zijn gestileerde bloemen.

Deze tuin, die gedeeltelijk zichtbaar is vanaf de weg, speelt een landschappelijke rol in de buurt door de aanwezigheid van hoge bomen langs de grensmuur van het eigendom.

Gezien om te worden gevoegd bij het besluit van 2 mei 2024

De Minister-President van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering bevoegd voor Territoriale Ontwikkeling en Stadsvernieuwing, Toerisme, de Promotie van het Imago van Brussel en Biculturele Zaken van Gewestelijk Belang

Rudi VERVOORT

De Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering bevoegd voor Financiën, Begroting, Openbaar Ambt, de Promotie van Meertaligheid en van het Imago van Brussel

Sven GATZ

Copie certifiée conforme
Voor eensluidend afschrift
22-05-2024
Chancellerie - Kanselarij
Hamid MHAOUCHI

CHANCELLERIE
KANSELARIJ

BIJLAGE II VAN HET BESLUIT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING TOT BESCHERMING DOOR UITBREIDING ALS MONUMENT VAN HET WESTELIJKE DEEL VAN DE VOORMALIGE TUIN VAN HET HOTEL DANCKAERT GELEGEN MEYERBEERSTRAAT 35 TE VORST

ARRÊTÉ DU GOUVERNEMENT DE LA RÉGION DE BRUXELLES-CAPITALE CLASSANT PAR EXTENSION COMME MONUMENT LA PARTIE OUEST DE L'ANCIEN JARDIN DE L'HÔTEL DANCKAERT SIS RUE MEYERBEER 35 A FOREST

AFBAKENING VAN HET MONUMENT EN VAN DE VRIJWARINGZONE

DELIMITATION DU MONUMENT ET DE LA ZONE DE PROTECTION

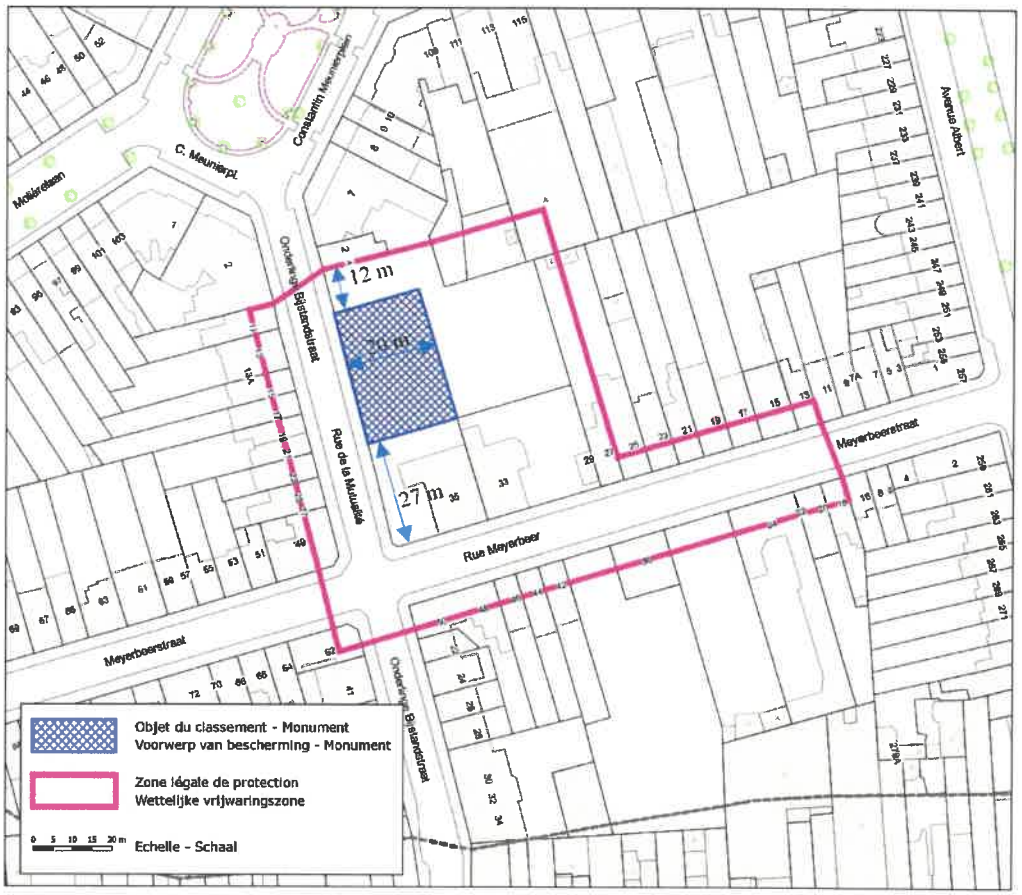

Gezien om te worden gevoegd bij het besluit van 2 mei 2024,

Vu pour être annexé à l'arrêté du 2 mai 2024,

De Minister-President van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Territoriale Ontwikkeling en stadsvernieuwing, Toerisme, de Promotie van het imago van Brussel en Biculturele Zaken van gewestelijk belang,

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale chargé du Développement territorial et de la Rénovation urbaine, du Tourisme, de la Promotion de l'Image de Bruxelles et du Biculturel d'Intérêt régional,

Rudi VERVOORT

De Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Financiën, Begroting, Openbaar Ambt, de Promotie van Meertaligheid en van het Imago van Brussel,

Le Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Finances, du Budget, de la Fonction publique, de la Promotion du Multilinguisme et de l'Image de Bruxelles,

Sven GATZ

Copie certifiée conforme
Voor eensluidend afschrift
22-05-2024
Chancellerie - Kanselarij
Hamid MHAOUCHI